

PÁLYÁZAT BORÁRJEGYZÉK CÍMLAPJÁRA.

A m. kir. földművelésügyi miniszter úr rendeletéből a m. kir. pincemesteri tanfolyam igazgatósága pályázatot hirdet az alább körülírt pályaműre:

1. Terveztessék a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyam borárjegyzékének címlapja a következő felírással:

»A budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyam pincéjében levő borok árjegyzéke.

A borok megrendelhetők a m. kir. pincemesteri tanfolyam igazgatóságától. Posta-, távírda-, vasut-, villamos vasut- és hajóállomás: Budafok. Távfeszélő: Budafok 3.«

2. A címlap rajza legyen vonatkozásban az intézmény rendeltetésével és ezen vonatkozás jusson kifejezésre a rajz motívumaiban is. A címlap hossza 165 mm., szélessége 130 mm. legyen. A kidolgozásnál használt technikát (toll vagy irónrajz, akvarell, szénrajz stb.) a tervező szabadon választhatja. Pályázni csak teljesen befejezett és közvetlenül sokszorosítható rajzzal lehet.

3. A jogos művészi igényeknek és a pályázat feltételeinek mindenben megfelelő legjelesebb pályamű 400 (négy száz) korona, s a másodsorban megfelelő 200 (kétszáz) korona díjban részesül.

4. A pályázaton csak magyar állampolgár vehet részt.

5. Pályázni lehet névaláírással és jelíges levéllel. A lakás mindkét esetben feltüntetendő.

6. A pályázatot egy e célra alakított bizottság dönti el.

7. A pályázat 1907. évi december hó 1-én déli 12 órakor jár le, mely időpontig a pályaműveket be kell küldeni a budafoki pincemesteri tanfolyam igazgatóságához.

A pályázatra vonatkozó bővebb felvilágosításokat a pályázni szándékozók ugyanott kaphatják.

Budapest, 1907. évi augusztus 16-án.

KÜLÖNFÉLÉK.

A ZSOLNAY-SZOBOR LELEPLEZÉSE folyó évi október hó 13-án lesz Pécsen. A nagy tisztelet és kegyelet, amellyel az egész ország Zsolnay Vilmos emlékét őrzi, nagyszabású ünneppé avatja a szobor-leleplezés napját. A M. Iparművészeti Társulat választmányára részéről Fittler Kamill udv. tanácsos vezetésével küldöttség vesz részt az ünnepen, melynek tagjai: Ágotai Lajos, dr. Bárczy István, Gerster Kálmán, Gyömrői Manó, Róth Miksa, Steiner Ferenc, Thék Endre választmányi tagok, Györgyi Kálmán főtitkár és Szécsén Ferenc titkár. A küldöttség koszorút tesz a szobor talapzatára, ezzel a felírással: Zsolnay Vilmos emlékének kegyelettel, a Magyar Iparművészeti Társulat.

A M. KIR. RAJZTANÁRKÉPZŐ FŐISKOLA. Érdekes kérdésben hozott elvi határozatot a vallás- és közoktatásügyi miniszter.

Még a múlt évben történt, hogy a mintarajziskola egyik növendéke ösztöndíj elnyeréséért folyamodott, melyet egyik egyházmegye alapítványa tűzött ki.

A folyamodó növendéket azután a megokolással, hogy az ösztöndíjra csakis főiskolai hallgatók pályázhatnak, elutasították kérvényével.

Ebből az ügyből kifolyólag azután a vallás- és közoktatásügyi miniszter kimondotta, hogy a Mintarajziskola és a Rajztanárképző főiskolai jellegű. Az érdekes elvi határozat a következő megokolással döntött a kérdésben:

Magyar kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter
84.766. szám.

... az országos magyar királyi Mintarajziskola és Rajztanárképző-Intézet a középiskolai rajztanárképzés szempontjából minden kétségen fölüli főiskolai jellegű, amennyiben egy külön országos bizottság útján csakis olyanoknak ad képzést a középiskolai rajztanárságra, kik a középiskolai érettség bizonyítvány igazolása alapján végezték a rajztanárképzőt. A középiskolai rajztanár oklevele teljesen egyenlő fokú és egyenlő jogú az egyetemi tanulmányok alapján — szintén országos bizottság útján — nyert középiskolai tanári oklevéllel...

Igen örvendünk vallás- és közoktatásügyi miniszterünk nagyon is megokolt elvi határozatának, mert véget vet annak a sokféle, még tapasztalható téves felfogásnak, mely azt tartja, hogy a rajztanár nem lehet egyenlő rangú többi tanártársaival, mert »csak« a rajztanárképzőbe járt.

KAPOSVÁRI FIÓKBIZOTTSÁGUNKAT gyász érte. Augusztus hó 5-én temette el hirtelen elhunyt elnökét Sárközy Béla somogyvármegyei alispánt. A megboldogult ama rövid idő alatt, melyet az elnöki székben töltött, számos jelét adta ügybuzgóságának és lelkesedésének, mellyel az iparművészet ügyét szóval és tettel felkarolta, fiókbizottságunk díszes koszorút helyezett korán és váratlanul elhunyt elnöke ravatalára, s a temetésen testületileg vett részt.

MÍVELŐDÉSI KÖR alakult az iparművészeti iskolai növendékek kebelében, melynek célja az iskolán kívül társadalmi és művelődési mozgalmakra egyesíteni az ifjúságot. Külön szakosztály foglalkozik a művészet, az irodalom, a zene és a testedzés ápolásával. A megejtett választás folytán elnök lett L'hotka István, alelnök Filápinyi Béla.

AZ IPARMŰVÉSZETI ISKOLA MAGYAR IRODALMI TANSZÉKÉT a vallás- és közoktatásügyi miniszter megbízásából Czákó Elemér dr., az iparművészeti múzeum őre tölti be.

ÉRDEKES összeállítását készítették el a műkincsek egyik kiváló ágának: a régi Gobelineknek. A kimutatás szerint magában Párisban ezerre rúg a régi Gobelinek száma, Bécsben háromszázra, Madridban ötszázra, stb., stb. Egész Európában összesen kétezeröttszáznál több az értékes Gobelinek száma. — A drágaság immár a

művészi iparágakat is kezdj sújtani. A gablonzi ismeretes üvegipar, amely főleg üveggombokat és üvegékszert termel, az érdekelt gyártulajdonosok egyezménye folytán termékeinek árait 10–15 százalékkal emelte. — A művészi ipar anyagainak termelését a fogyasztás természetesen befolyásolja, így például, mivel újabb időben az ú. n. Bruyèrefanem, az erica arborea, ama ismeretes vörösbarna felhasználata emelkedett, annak Délfranciaországból és Spanyolországból való behozatala tetemesen emelkedett. Hasonlóképpen a divat is fokozza a termelést; így az új divatos görbe fogantyúval bíró sétatob nagy kelendőse az erre alkalmas fák kertí plántálásának fokozását okozta; az erre a célra alkalmas meggy- és tölgycsemeteket jelenleg déli Európában nagyban termelik.

SZAKFOLYÓIRATOK SZEMLÉJE.

DÍSZÍTŐ MŰVÉSZET. A technikai és tektonikus művészetekben felhasználható ösmotívumok tanulmányáról — különösen a plasztikában — ír H. Banke a Kunstgewerbeblatt 10-ik számában érdekes cikket. Újat voltaképpen nem mond, de amit mond, az elég fontos és okos, hogy többször is ismételjék. A díszítő tektonikus művészetek, mint amilyen a művészi ipar, a maga céljaira felhasználható motívumokat legnagyobb részét a természetből veszi, ez így volt a gótikus művészetben nagy mértékben és így van ma is. A naturalisztikus felfogásnak nem annyira ugyan, hanem a realisztikus-stilisztikusnak azonban, minő például a plasztikus, a kiválasztásnál és az ábrázolásnál erős kritikával kell eljárni, akár a növény-, akár az állatvilágból kölcsönöz, akár az újabb időben a mikroszkopikus apró lények eddig jóformán ismeretlen világából. Már most erre nézve azt tanácsolja a cikkíró, hogy a művész mindig újra közvetlenül a természethez és ne ilyen motívumgyűjteményhez forduljon, ő maga, a saját szemével merítsen onnan, ahol mint számos példával igazolja, még annyi sok az ismeretlen, a fel nem használt. Mert az igazi művészetnek nemcsak a felszínes, festői látszatra van szüksége, hanem a belső életfeltételek ismeretére abban a természetalkotta motívumban, a strukturára, a tektonikai felépítésre, funkció, támasztás, hordás, tartás, összefogás, körülövezés stb. tekintetében; a stabilitást a műalkotásban a növény révén csak így érzük meg, csak így alkotjuk meg. Ajánlja tehát a festői vázóláson kívül az anatómiai, a taglalás eljárását rajzban és mintázásban. Ez az a téma, amelyet cikkíró bővebben kifejti és számos példával képpen és írásban magyaráz és világossá tesz. — Az Art et décoration f. é. szeptemberi számában a szarunak művészi feldolgozását és alkalmazását tárgyalja egy cikk kereté-

ben M. Jeanmaire és R. Leclerc. A számos ábrával élénkített dolgozat a művészi tekintetben nem eléggé felhasználható anyagra figyelmeztet és felkarolását javasolja. — Modern vasúti kocsí berendezéseket beszél meg és mutat be a Kunst und Handwerk 10-ik számában Berlepsch-Valendas, aki az egyik müncheni vaggongyár megbízásából ilyeneket tervezett és aki a sokféle igényeknek megfelelő vasúti kocsí-berendezést röviden leírja és néhány képpel magyarázza.

ESZTETIKA. Esztetikai témát tárgyal a Werkkunst 22-ik és 23-ik számában Jos. Aug. Lux, t. i. a jármű, a kocsí esztetikáját adja. Kifejti, hogy a járművek, a kocsik különféle fajtái, a gőzmozdonyt sem véve ki, esztetikai szempontból igen figyelemreméltó alkotások. Alaki kiképzése akár a régi, akár az újabb alkotásoknak mindig a célnak és legalább az időleges követeléseknek megfelelő. Cikkíró tehát fölveti a kérdést, hogy a célszerű egyszersmind szép-e. Példának felhossa a versenysonakot, az erőjárműveket, a gyorsmozdonyokat, a hajókat, s állítja, aminthogy igaz is, hogy a célszerűség parancsolta forma adja kezünkbe a kulcsot a szépnek meghatározásánál ott, ahol új dologról van szó. A technikai téren van tehát csirája — cikkíró szerint — az új építészetnek is. Érdekes fejtegetések ezek és figyelemreméltók.

ÉPÍTÉSZET. A torony építészeti és pedig történeti, mint alaki és technikai szempontból való méltatását folytatja C. Sutter az Architektonische Rundschau ezidei 10-ik számában. A cikket most is számos és igen jól megrajzolt eredeti felvétel mása kíséri, csak sajnos, hogy a dolgozat egyáltalában csak a német építészetet veszi tekintetbe. — E folyóirat ugyanazon számában olvasható H. E. Berlepsch-Valendas angolországi tanulmányútjáról írt »Parasztház és munkáslakás« című dolgozatának ismertetése. A túlsúfolt városok munkáslakás kérdése talán sehol sem oly fontos mint Angliában, de még hihetetlenül sok ott a tennivaló. Berlepsch megjelent monografiájában e viszonyokat ismerteti és az új munkáslakuk és telepek példáit mutatja be szóban és képpen. — A folyóirat 12-ik számában Herm. Weigle a mannheimi kiállításról, különösen a kiállítási architektúráról ír; megbeszélve az elrendezést, az egyes épületeket és a kertészeti (Gartenbau) kiállítást, amely utóbbinál különösen a művész kezéből származó tervek és elrendezések keltenek érdeket; ezeket építészeti kerteknek lehetne nevezni, mivel bennük az építészet az uralkodó elem: elrendezés, korlátok, falak, kutak, kertí házak, medencék, szobrok, egy szóval: minden, csak virág nincsen; ha azonfelül hozzávesszük a sok egyenes vonalat és szögletet és egyik-másik objektumot, egyenesen idétlennek mondható alakításával, akkor a kerteknek keresettsége áll előtérben és nem az, amiért kertet kívánunk és létesítünk, hogy t. i. vonzó tartózkodó hely legyen a házon, a szobán kívül. Valóban érthetetlen, hogy Németországban miként lehetséges az, hogy különböző művészek mily könnyen érvényre jutnak. A kis házikertben ne keressünk monumentalitást: ott mindig az intímus vonatkozások, a szubjektív elem jönnek és jöjjenek is kifejezésre. Ebből a szempontból